

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

§. 7. De injuriis honoris & famæ per detractionem & contumeliam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

Tertia conditio est, ab omni avaritiæ labe immunitas: quamvis enim (ut dixit S. Aug. ep. 54. ad Maced.) *Advocatus iustum patrociniûm, & iuris peritus verum consiliûm licitè vendere possit*; patrocini tamen vel consilii illius pretium moderate accipere debet, *Considerata* (ut loquitur S. Doct. art. 4.) *conditio personarum, negotiorum, laboris, & consuetudinû patriæ.*

Quarta denique conditio est charitas, qua tenetur advocatus pauperum causas suscipere illisque patrocinari, quando aliter ipsis subveniri non potest, eadem ratione, qua tenentur omnes necessitatem patienti, misericordiæ opus impendere, ut fusius explicat S. Doct. art. 1.

§. VII.

De iniuriis honoris, & fame per detractionem, & contumeliam.

HONORIS nomine intelligitur testificatio quædam exterior excellentiæ alterius; per famam verò significatur multorum existimatio de vita, moribus & actibus eiusdem, ut docet S. Th. qu. 72. & 73. unde per detractionem fama præsertim læditur; honor verò per contumeliam. detraçtio siquidem est alienæ famæ occulta & iniusta denigratio; contumelia verò addit novam iniuriam, qua non tantum fama sed etiam honor violatur; non enim occultè & in absentia, ut sit per detractionem, sed coram, & in præsentia honor per contumeliam cum quodam contemptu impetitur. Ex quo fit, ut, quamvis detraçtio sit in genere suo peccatum mortale & quidem gravissimum, (ut docet S. Th. q. 73. a. 2.) contumelia tamen sit peccatum adhuc illo gravius, quia magis lædit, & acerbiorum infert iniuriam.

Diximus detraçtionē esse iniustā famæ alienæ denigratiōē; quia nō erit detraçtio, si iuste fama aliena denigretur; v.g. si quis ex motivo iustitiæ vel charitatis alicuius crimē, & vel bono publico perniciosum est, vel alteri iniuriosum

& nō

& nocivum, superiori aut alicui alteri aperiat, qui remedium afferre potest: quod si fama auferatur ex intentione nocendi, tunc illius ablatio ad detractionem pertinet.

Hæc autem intentio nocendi (ut observat Tol. sup. c. 64.) dupliciter in detrahente reperiri potest; uno modo directe, cum quis per detractionem re ipsa nocere intendat; altero modo indirecte, cum licet expressè id non intendat, ea tamen dicit, ex quibus nocumentum famæ alterius sequitur; ut qui ex ioco vel loquacitate alteri notabiliter detrahit.

Docet præterea S. Th. a. 1. ad 3. detractionem octo potissimum modis committi posse, nimirum quatuor modis directe & quatuor indirecte: Directe quidem 1. imponendo alteri falsum crimen; 2. crimen illius verum verbis adaugendo; 3. manifestando crimen verum, sed occultum; 4. malitiosè ac perperam alterius factum bonum interpretando: qui quartus modus (ut notat Less. li. 2. c. II. dub. 2.) miatenus per illam pravam interpretationem fama proximi læditur in animo audientis, pertinet ad detractionem, se atenus verò concipitur in animo illius, qui sic malitiosè interpretatur, pertinet ad iudicium temerarium, de quo seq. paragra. agitur.

Indirecte autem committitur detraçtio 1. negando rectè facta aut egregias dotes alterius: 2. verbis extenuando: 3. reticendo bona alterius eo tempore & loco, quo silentium istud eius famæ nocere potest: 4. remisè ac frigide laudando.

Quovis autem modo committatur detraçtio, sive directe sive indirecte, sive ex intentione formali & expressa nocendi, sive alio quovis illicito motivo, censetur semper esse peccatum mortale, quoties quis deliberatè famam alterius lædit in re gravi; veniale autem, si tantum in re levi, ut docet S. Th. art. 2. Gravitas autem & levitas illa affimanda est, tum ex quantitate læsionis, quæ per detractionem fama alterius infertur; tum ex conditione personæ, cuius fama læditur; fieri si quidem potest (quod rectè observat Tol. c. 64.) ut manifestatio peccati alicuius respectu

perfor
nulla,
aut no
te dic
derit;
to imp
rum fa
similit
perfor
dubie
iuriam
Hin
simun
ctus n
ciunt;
ingen
illius
dient

PRI
ta a
Respe
pecca
apud
mere
(ut re
quoc
vam
iufm
nesta
retur
rius a
pitate

personæ unius censeatur infamia levis, imò interdum nulla, quæ respectu alterius gravem infamiam induceret, aut notabile scandalum secum inveheret: e.g. qui de milite diceret; quòd ad duellum provocatus inimicum occiderit; de adolefcente dissoluto, quòd amore aliquo illicito implicitus sit; levem, imò propè nullam maculam illorum famæ inurere censeretur, cum tales ut plurimum de similibus rebus gloriantur: qui vero idem de Episcopo, aut persona aliqua Ecclesiastica, vel religiosa diceret, haud dubiè gravissimam eius famæ & maximè scandalosam injuriam irrogaret.

Hinc etiam colligitur, ut docet Less. c. 11. dub. 3. ut plurimum non nisi venialiter peccare illos, qui aliorum defectus naturales occultos sive corporis sive animi patefaciunt; ut quòd aliquis sit gibbosus, quòd ignarus, exilis ingenii, &c. nisi fortè inde (ut idem monet) grave aliquid illius damnum, aut notabilis contemptus in animis audientium, vel scandalum alterius oriretur.

§. VIII.

Solvuntur dubia quedam circa peccatum detractionis.

PRIMUM est an peccet mortaliter is, qui alterius peccata audita refert coram aliis, nihil tamen asseverando. Respondetur quòd, quamvis per se loquendo id non sit peccatum mortale, quando nulla inde infamia oritur, nec apud prudentes viros isto loquendi modo, qui nullam meretur fidem, alterius fama multum lædatur: si tamen (ut rectè observat Less. dub. 5.) crimen esset valdè grave, quòd in audientium animis suspicionem aliquam pravam ingeneraret, in illo casu peccaret mortiferè, qui huiusmodi crimen referret, præsertim de persona aliqua honesta, respectu cuius suspicio illa grave malum esse censeretur: quòd etiam similiter dicendum, si quis peccata alterius audita referat coram iis, quos probabile est ex sua levitate credituros.

Secun-